

Vuosiluokka 1

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

S2-oppilaalle on tärkeää kokea oppimisen iloa ja onnistumisen tunteita. Häntä rohkaistaan kysymään ja keskustelemaan ryhmässä taitotasostaan riippumatta. Opetuksessa sanotetaan asioita ja oppilaan kanssa nimetään asioita, tunteita ja ilmiöitä. Oppilas saa jatkuvaa palautetta onnistumisestaan. Hänelle annetaan keinoja havaita omaa edistymistään.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilasta rohkaistaan kertomaan omasta kulttuuristaan ja perheestään. Oppilaita ohjataan suhtautumaan arvostavasti toistensa tarinoihin. Mahdollisuuksien mukaan tuodaan musiikin, median, satujen ja esitysten kautta esille erilaisia kulttuureja ja niiden erityispiirteitä suomalaista kulttuuria unohtamatta.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koululaistaitojen hyvä omaksuminen on hyvin tärkeää heti alkuopetuksen käynnistyessä. Tämä edellyttää joidenkin oppilaiden kohdalla hyvin tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Päiväjärjestyksen hahmottaminen ja sen noudattaminen alusta asti tuo turvallisuutta ja mahdollistaa hyvän oppimisen polun. Pienen koululaisen tärkeitä taitoja ovat esimerkiksi oikeiden välineiden pakkaaminen reppuun.

L4 Monilukutaito

Tekstien valinnan täytyy S2-oppilailla tukea monilukutaidon kehittymistä. Oppilas tarvitsee paljon erilaisia tekstejä. Erityisesti hän tarvitsee apua mediatekstien oikeanlaisessa käytössä: oppilasta ohjataan ikätasolle sopivien elokuvien, musiikin, pelien, lehtien ja kirjojen maailmaan.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Leikkiin perustuva työskentely kuten pelit ja leikit lisäävät intoa oppimiseen ja opiskeluun. Myös heikosti kieltä osaavat voivat osallistua tunnilla itse tuottamiensa kuvien avulla. Tämä mahdollistaa tasavertaisen vuorovaikutuksen. Oppitunnilla pyritään vaikuttamaan oppilaiden vastuulliseen kieli- ja viestintäteknologian käyttöön myös arjessa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Koulutyössä oppilasta ohjataan toimimaan erilaisien ryhmien tasavertaisena jäsenenä. Hän oppii ymmärtämään, että oma kielenkäyttö vaikuttaa ryhmän jäsenten keskinäiseen dynamiikkaan ja joko edesauttaa tai estää hyvän vuorovaikutuksen syntymisen. Ryhmän jäsenenä hän oppii ilmaisemaan oman mielipiteensä ja kantamaan vastuuta yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamisesta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilaiden kanssa käydään keskustelua siitä, mitä vastavuoroisuus ja yhdenvertaisuus tarkoittavat. Jokainen oppilas opetetaan ottamaan vastuuta niin luokan viihtyisyydestä kuin työrauhastakin. Siksi on tärkeää, että jokainen oppilas saa taitotasoaan vastaavaa opetusta ja tehtäviä opetustilanteessa.

Tavoitteet

Ensimmäisen ja toisen kouluvuoden aikana tavoitteena on oppia lukemaan, kirjoittamaan ja olemaan vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Opetuksessa huomioidaan yksilön ja ryhmien erilaiset haasteet ja vahvuudet. Kouluun tullessa jokaisen oppilaan lähtökohdat ja taidot ovat varsin erilaisia. Nämä otetaan huomioon suunniteltaessa yksilöllisiä oppimispolkuja. Tavoitteena on turvata jokaiselle oppilaalle mielekäs ja tarkoituksenmukainen opetus ja oppiminen.

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1) Oppilas

- harjoittele keskustelutaitojen perusteita kuten oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista.
- rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja kertomaan omista ajatuksistaan omalla kielitaidollaan.
- oppii tiedostamaan oman toimintatapansa vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöönsä.
- kokee esiintymisen ja leikin iloa ja saa kannustavia kokemuksia.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2) Oppilas

- tunnistaa kirjaimen, äänteen, tavun ja sanan.
- oppii mekaanisesti lukemaan.
- harjoittelee tekstin ymmärtämistä opettajan tukemana kuunnellen ja yhdessä lukien.
- laajentaa sana- ja käsitevarastoa.
- harjoittelee saduista ja tarinoista kertomista ja käyttää draamatyötapoja.

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

1. Puhuminen

-
- Oppilas rohkaistuu puhumaan hänelle tärkeistä asioista ensin aikuisen ohjaamana/kannustamana pienissä ryhmätilanteissa.

2. Kirjoittaminen

-
- Oppilas oppii käyttämään pieniä ja isoja kirjainmuotoja.
- Oppilas tuottaa pieniä lauseita yhdessä muiden kanssa mallintamalla opettajan esimerkkilauseita käyttämällä hänelle jo tutuksi tullutta sanastoa.

T9-11 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4) Oppilas

- alkaa ymmärtää omaa kielellistä pääomaansa ja sen tuomaa etua (esim. opetuksessa kannustetaan tuomaan esille eri kielten tapaa vaikkapa tervehtiä tai sanoa kiitos).

- harjaantuu ystävälliseen puhetapaan ja oppii ymmärtämään tavallisimpien kohteliaisuusfraasien merkityksen ihmisten sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitäjänä.
- innostuu tutustumaan kirjoihin ja oppii niiden sisältävän mahdollisuuden päästä toisenlaiseen maailmaan (aluksi tosin vain kuvien avulla).

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5) Oppilas

- tuntee onnistumisen tunteita viestijänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.
- alkaa aktiivisesti kehittää itseään kielenoppijana ja kokee tasavertaisuutta omassa ryhmässään.

Sisällöt

Keskeiset sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

- Keskustelemisen kautta harjoitellaan vastaamaan yksinkertaisiin kysymyksiin ja kertomaan oppilaalle itselleen tärkeitä arkielämän asioista
- Harjoitellaan oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista, erimielisyyksien ratkaisemista, pyytämistä ja kohteliasta kielenkäyttöä yhdessä opettajan ja muiden oppilaiden kanssa

Ryhmätyöskentely

- Harjoitellaan pareittain ja ryhmässä työskentelyä monipuolisesti ja opitaan mallintamalla erilaisia työskentelytapoja ja kohteliasta kielenkäyttöä
- Oppilas rohkaistuu pyytämään apua opettajalta tai luokkatoverilta ja käyttämään kieltä oman taitotasonsa mukaisesti

Draama

- ilmaistaan itseä ja leikitään yhdessä
- harjoitellaan esillä oloa
- eläydytään ja syvennyttään kertomuksiin esimerkiksi niiden henkilöihin ja tapahtumapaikkaan draaman keinoin
- käytetään draamatyötapoja monipuolisesti

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

Lukemaan oppiminen

- mekaanisen lukutaidon oppiminen
- luetun ymmärtämisen ja lukustrategian harjoittelu
- sanavaraston laajentaminen satuja ja tarinoita kuuntelemalla ja lukemalla

- äänteen keston tunnistaminen
- kielen synteettisyyteen tutustuttaminen

(S3) T6-T8 Tekstien tuottaminen

- tuotetaan tekstiä aluksi suullisesti ja taitojen karttuessa myös kirjallisesti
- pienten tarinoiden mallintaminen ja itsenäinen kirjoittaminen ensin opettajan tukemana
- yhteinen kirjoittaminen (koko luokka kirjoittaa yhdessä, pienemmissä ryhmissä, pareittain)
- oppilasta kannustetaan luovuuteen ja mielikuvituksen käyttöön (saduttaminen, kuvat, lorut, media)
- harjoitellaan kirjoittamaan käsin ja näppäintaitoja käyttäen

(S4) T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- tutustutaan kielitiedon ensimmäisiin käsitteisiin: äänne, kirjain, tavu, sana, lause, riimi ja loru
- pyritään esimerkiksi tarinoiden kautta tutustumaan eri kulttuureihin ja niiden ominaispiirteisiin
- tutustutaan erilaisiin juhlaperinteisiin ja suomalaiseen kansanperinteeseen
- opastetaan kirjaston käyttöön ja tutustutaan lastenkulttuurin eri muotoihin

(S5) T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

- oppilasta kannustetaan käyttämään kieltä aidoissa vuorovaikutustilanteissa ikätasonsa edellyttämällä tasolla
- tutustutaan ensimmäisiin tekstilajeihin: tarinat, ympäristöopin tekstit ja matematiikan kieli
- harjoitellaan pienimuotoisesti tiedonhankintaa (esim. ympäristöä tarkkailemalla, tekstejä lukemalla, kuvia tutkimalla, haastatteleamalla erilaisia ihmisiä)
- harjoitellaan tiedon jakamista toisille
- erilaisten muististrategioiden omaksuminen: toistaminen, lorut, laulut, ääneen lukeminen ja riimittely
- tuetaan ja hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena

Painotukset:

Ensimmäisellä luokalla

- tunnistetaan kirjain, äänne, tavu, sana
- kuva(kuvien lukeminen, avaaminen)
- isot ja pienet kirjainmuodot
- mekaaninen lukeminen

Vuosiluokka 2

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

S2-oppilaalle on tärkeää kokea oppimisen iloa ja onnistumisen tunteita. Häntä rohkaistaan kysymään ja keskustelemaan ryhmässä taitotasostaan riippumatta. Opetuksessa sanotetaan asioita ja oppilaan kanssa nimetään asioita, tunteita ja ilmiöitä. Oppilas saa jatkuvaa palautetta onnistumisestaan. Hänelle annetaan keinoja havaita omaa edistymistään.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilasta rohkaistaan kertomaan omasta kulttuuristaan ja perheestään. Oppilaita ohjataan suhtautumaan arvostavasti toistensa tarinoihin. Mahdollisuuksien mukaan tuodaan musiikin, median, satujen ja esitysten kautta esille erilaisia kulttuureja ja niiden erityispiirteitä suomalaista kulttuuria unohtamatta.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koululaistaitojen hyvä omaksuminen on hyvin tärkeää heti alkuopetuksen käynnistyessä. Tämä edellyttää joidenkin oppilaiden kohdalla hyvin tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Päiväjärjestyksen hahmottaminen ja sen noudattaminen alusta asti tuo turvallisuutta ja mahdollistaa hyvän oppimisen polun. Pienen koululaisen tärkeitä taitoja ovat esimerkiksi oikeiden välineiden pakkaaminen reppuun.

L4 Monilukutaito

Tekstien valinnan täytyy S2-oppilailla tukea monilukutaidon kehittymistä. Oppilas tarvitsee paljon erilaisia tekstejä. Erityisesti hän tarvitsee apua mediatekstien oikeanlaisessa käytössä: oppilasta ohjataan ikätasolle sopivien elokuvien, musiikin, pelien, lehtien ja kirjojen maailmaan.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Leikkiin perustuva työskentely kuten pelit ja leikit lisäävät intoa oppimiseen ja opiskeluun. Myös heikosti kieltä osaavat voivat osallistua tunnilla itse tuottamiensa kuvien avulla. Tämä mahdollistaa tasavertaisen vuorovaikutuksen. Oppitunnilla pyritään vaikuttamaan oppilaiden vastuulliseen kieli- ja viestintäteknologian käyttöön myös arjessa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Koulutyössä oppilasta ohjataan toimimaan erilaisien ryhmien tasavertaisena jäsenenä. Hän oppii ymmärtämään, että oma kielenkäyttö vaikuttaa ryhmän jäsenten keskinäiseen dynamiikkaan ja joko edesauttaa tai estää hyvän vuorovaikutuksen syntymisen. Ryhmän jäsenenä hän oppii ilmaisemaan oman mielipiteensä ja kantamaan vastuuta yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamisesta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilaiden kanssa käydään keskustelua siitä, mitä vastavuoroisuus ja yhdenvertaisuus tarkoittavat. Jokainen oppilas opetetaan ottamaan vastuuta niin luokan viihtyisyydestä kuin työrauhastakin. Siksi on tärkeää, että jokainen oppilas saa taitotasoaan vastaavaa opetusta ja tehtäviä opetustilanteessa.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- harjoittelee keskustelutaitojen perusteita kuten oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista.

- rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja kertomaan omista ajatuksistaan omalla kielitaidollaan.
- oppii tiedostamaan oman toimintatapansa vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöönsä.
- kokee esiintymisen ja leikin iloa ja saa kannustavia kokemuksia.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- oppii mekaanisesti lukemaan.
- harjoittelee tekstin ymmärtämistä opettajan tukemana kuunnellen ja yhdessä lukien.
- laajentaa sana- ja käsitevarastoaan.
- harjoittelee saduista ja tarinoista kertomista ja osallistuu draamatyöskentelyyn.
- tutustuu kertomuksen rakenteeseen, käsitteisiin: päähenkilö, tapahtumapaikka, tapahtuma-aika ja tapahtumien selostaminen(juoni)

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

1. Puhuminen

- Oppilas rohkaistuu pienissä ryhmäkeskusteluissa kuvaamaan omia kokemuksiaan ja osallistumaan muiden mukana esimerkiksi yhteisen tarinan luomiseen.

2. Kirjoittaminen

- Oppilas
 - kirjoittaa sekä käsin että tekniikkaa apuna käyttäen erilaisia rakenneharjoituksia.
 - tunnistaa tärkeimmät oikeinkirjoituksen perusasiat (piste, iso alkukirjain).
 - harjaantuu tuottamaan ikätasonsa mukaisesti jo muutamia tekstilajeja aikuisen ohjauksella (esim. satu, luonnontieteellinen teksti (ympäristötieto)).
 - yhdistää kuvaa ja tekstiä ja alkaa ymmärtää myös visuaalisuuden olevan olennainen osa omaa tuotosta ja tekstiä

T9-11 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- oppii havainnoimaan jo enemmän eri kielten välisiä eroavaisuuksia/samankaltaisuuksia (esim. miten eri kielten kirjaimet eroavat toisistaan).
- suhtautuu myönteisesti ja ennakkoluulottomasti häntä ympäröivään koulumaailmaan ja erilaisiin ihmisiin.
- käyttää kohteliasta puhetapaa ja myös sanattomalla viestinnällä ilmaisee tarkoitusperiensä myönteisyyttä
- lukee lyhyitä lauseita itsenäisesti ja samaistuu aikuisen lukemista kuunnellessaan hänelle tuttuihin elämäntilanteisiin.
- suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen tutustua lastenkulttuuriin(musiikki, kirjat, elokuvat, teatteri, kuvataide) ja osallistuu kirjastokäynneille löytääkseen itselleen ja ikätasolleen sopivaa luettavaa.

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- lukee, kirjoittaa ja perehtyy omien edellytystensä tasoisesti eri tekstilajeihin.
- arvioi ohjatusti itseään kielenoppijana(esim. sanojen oikeinkirjoitus(pitkät äänteet)) ja tunnistaa opettajan ohjaamana niin puhutusta kielestä kuin kirjoitetustakin kielestä niitä sanoja, joita ei ymmärrä.

Sisällöt

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- harjoittelee keskustelutaitojen perusteita kuten oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista.
- rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja kertomaan omista ajatuksistaan omalla kielitaidollaan.
- oppii tiedostamaan oman toimintatapansa vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöönsä.
- kokee esiintymisen ja leikin iloa ja saa kannustavia kokemuksia.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- oppii mekaanisesti lukemaan.

- harjoittelee tekstin ymmärtämistä opettajan tukemana kuunnellen ja yhdessä lukien.
- laajentaa sana- ja käsitevarastoaan.
- harjoittelee saduista ja tarinoista kertomista ja osallistuu draamatyöskentelyyn.
- tutustuu kertomuksen rakenteeseen, käsitteisiin: päähenkilö, tapahtumapaikka, tapahtuma-aika ja tapahtumien selostaminen (juoni)

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

1. Puhuminen

- Oppilas rohkaistuu pienissä ryhmäkeskusteluissa kuvaamaan omia kokemuksiaan ja osallistumaan muiden mukana esimerkiksi yhteisen tarinan luomiseen.

2. Kirjoittaminen

- Oppilas
 - kirjoittaa sekä käsin että tekniikkaa apuna käyttäen erilaisia rakenneharjoituksia.
 - tunnistaa tärkeimmät oikeinkirjoituksen perusasiat (piste, iso alkukirjain).
 - harjaantuu tuottamaan ikätasonsa mukaisesti jo muutamia tekstilajeja aikuisen ohjauksella (esim. satu, luonnontieteellinen teksti (ympäristötieto)).
 - yhdistää kuvaa ja tekstiä ja alkaa ymmärtää myös visuaalisuuden olevan olennainen osa omaa tuotosta ja tekstiä

T9-11 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- oppii havainnoimaan jo enemmän eri kielten välisiä eroavaisuuksia/samankaltaisuuksia (esim. miten eri kielten kirjaimet eroavat toisistaan).
- suhtautuu myönteisesti ja ennakkoluulottomasti häntä ympäröivään koulumaailmaan ja erilaisiin ihmisiin.
- käyttää kohteliasta puhetapaa ja myös sanattomalla viestinnällä ilmaisee tarkoituksensa myönteisyyttä
- lukee lyhyitä lauseita itsenäisesti ja samaistuu aikuisen lukemista kuunnellessaan hänelle tuttuihin elämäntilanteisiin.
- suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen tutustua lastenkulttuuriin (musiikki, kirjat, elokuvat, teatteri, kuvataide) ja osallistuu kirjastokäynneille löytääkseen itselleen ja ikätasolleen sopivaa luettavaa.

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- lukee, kirjoittaa ja perehtyy omien edellytystensä tasoisesti eri tekstilajeihin.
- arvioi ohjatusti itseään kielenoppijana (esim. sanojen oikeinkirjoitus (pitkät äänteet)) ja tunnistaa opettajan ohjaamana niin puhutusta kielestä kuin kirjoitetustakin kielestä niitä sanoja, joita ei ymmärrä.

Painotukset:

Toisella luokalla

- virke, iso alkukirjain, lopetusmerkki, otsikko, sanaväli, teksti
- kertomuksen rakenne ja käsitteinä päähenkilö, tapahtumapaikka, tapahtuma-aika ja juoni
- oman käsialan vahvistaminen
- näppäintaidot
- luetun ymmärtäminen

Vuosiluokka 3

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustansa ja kokemuksiaan. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteitaan. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

3.luokan painotukset

Itseluottamuksen vahvistaminen kielenoppijana.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa

tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

3.luokan painotukset

Omaan perheeseen ja taustaan liittyvä sanasto ja käsitteistö.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

3.luokan painotukset

Harjoitellaan puhumaan erilaisista tunteista ja yhteisten pelisääntöjen merkityksestä.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

3.luokan painotukset

Tutustutaan erilaisiin teksteihin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä. Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

3.luokan painotukset

Näppäintaidot ja tekstinkäsittely (kirjoittaminen ja tallentaminen).

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäseninä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

3.luokan painotukset

Vahvistetaan oppilaan luottamusta omiin taitoihin.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

3.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisua.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteessa toiminen (S1)

Oppilas

- harjoittelee ohjeiden ymmärtämistä.
- harjoittelee mielipiteen esittämistä ja omista kokemuksista kertomista.
- harjoittelee ryhmätyötaitoja.
- oppii tunnistamaan tunteita ja oman toiminnan vaikutusta muihin.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- harjoittelee mekaanisen lukemisen sujuvuutta ja ymmärtävää lukutaitoa.
- harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.
- tutustuu ensimmäisiin kielen rakenteisiin ja oppii nimeämään niistä keskeisimmät.
- laajentaa sanavarastoa.
- harjoittelee tiedonhankintaa ja kirjaston käyttöä.

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- harjaantuu käsin kirjoittamiseen ja näppäintaitoihin.
- oppilas harjoittelee kirjoittamista niin omia tekstejä mallintamalla kuin virikemateriaalinkin avulla.
- totuttelee myös yhteisten tekstien tuottamiseen ja oppii hahmottamaan erilaisia tekstilajeja myös kirjoittamisen kautta (esim. kertovat, kuvaavat ja kantaaottavat tekstit)

T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- hyödyntää omaa kielellistä ja kulttuurista pääomaansa opettajan kannustamana
- harjaantuu käyttämään kielellisiä käsitteitä, joiden avulla hän pystyy tekemään jo yksinkertaisia vertailuja eri kielten välillä (substantiivit, verbit, adjektiivit).
- harjaantuu säännölliseen ikätasonsa mukaisen lastenkirjallisuuden lukemiseen.

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- saa myönteisen käsityksen itsestään kielenoppijana niin että pystyy asettamaan itselleen realistisia tavoitteita, joihin pyrkii.
- havainnoi ohjatusti jo selkeitä eroja eri tekstityyppien välillä esim. luonnontieteelliset tekstit ja kertovat tekstit. Autettuna hän pystyy jo kertomaan niiden välisistä selkeistä eroista.

Sisällöt

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

- harjoitellaan opetustilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja niiden mukaan toimimista
- ohjataan oppilasta hahmottamaan läheisesti omaan arkeen liittyvän puheen tai selostuksen sisältöä
- rohkaistutaan esittämään omia mielipiteitä ja kertomaan omista kokemuksista ja omaan elämään liittyvistä tapahtumista

- harjoitellaan toimimista erilaisissa ryhmissä

Draamatyöskentely

- käytetään monipuolisesti erilaisia draamatyötapoja
- harjoitellaan tunteiden tunnistamista ja sanottamista sekä sanatonta viestintää

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

- tutustutaan sanaluokkiin
- virkkeen tuntomerkit ja muodostaminen

Sujuva lukeminen

- ymmärtävän lukutaidon harjaannuttaminen
- lukustrategian harjoittelu
- sanavaraston laajentaminen

Tiedonhankinta

- tiedonhankinta ikätasolle sopivista lähteistä

(S3) T6-8 Tekstien tuottaminen

- harjoitellaan käsin kirjoittamista
- kirjoitetaan omia tekstejä mallintamalla ja virikemateriaalin avulla
- yhteisten tekstien tuottaminen
- harjoitellaan jo pienimuotoisesti eri tekstilajien tuottamista

(S4) T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- tutkitaan eri tilanteissa käytettävää kieltä ja ilmaisutapoja

- tarjotaan mahdollisuuksia tutustua eri kulttuurien perinteisiin
- pyritään laajentamaan oppimisympäristöä luokahuoneen ulkopuolelle
- vinkataan oppilaan maailmankuvaa laajentavaa ja ikä- ja taitotasolle sopivaa luettavaa
- aloitetaan sanojen luokittelu

(S5) T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

- oppilasta tuetaan ympäristö -ja luonnontiedon tekstien tarkassa lukemisessa (käsitellään tekstejä sisällön kautta ja merkityksiä eritellen)
- ohjataan löytämään virkkeen avainsanat
- luodaan kiireetön oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas osallistetaan tekstin käsittelyssä
- harjoitellaan käsitteet: otsikko ja kuvateksti

Vuosiluokka 4

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustaansa ja kokemuksiaan. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteitaan. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

4.luokan painotukset

Yhdessä opiskelu ja vertaisoppimisen hyödyntäminen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

4.luokan painotukset

Vuorovaikutustaidot ja tilannesidonnaisen käyttäytymisen harjoittelu.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

4.luokan painotukset

Laajennetaan käsitystä oppimisympäristöstä ja siinä toimimista.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

4.luokan painotukset

Tutustutaan eri tekstityyppien käyttötarkoituksiin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttämistä.

Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

4.luokan painotukset

Tiedonhaku ja sen soveltaminen omaan tuotokseen.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäseninä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

4.luokan painotukset

Oppimaan oppimisen taitojen vahvistaminen.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

4.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisua ja perustelua.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- harjoittelee ohjeiden ymmärtämistä ja niiden selostamista toiselle.
- harjoittelee mielipiteen ja perustelujen esittämistä sekä omista kokemuksista kertomista.
- harjoittelee opetuskeskusteluun osallistumista.
- elävöittää tekstejä draaman keinoin pienessä ryhmässä ja harjoittelee tunteiden ilmaisua.

T 4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- syventää ymmärtävää lukutaitoaan.
- harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.
- tutustuu ja oppii nimeämään keskeisimmät kielen rakenteet
- laajentaa sanavarastoaan erilaisiin teksteihin tutustumalla.
- tutustuu erilaisiin tekstin käyttötarkoituksiin.
- harjoittelee tiedonhankintaa ja kirjaston käyttöä.

T7-9 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- rohkaistuu kirjoittamaan omista kokemuksistaan, ajatuksistaan tai mielipiteistään.
- saa myönteistä palautetta itsestään kirjoittajan ja antaa sitä myös toisista tekstien tuottajina.

- ottaa rakentavasta palautteesta osia omaan kirjoitusprosessiinsa ja muokkaa testejään saamansa palautteen suuntaisesti.
- harjoittelee oikeinkirjoituksen periaatteita
- ymmärtää netissä toimimisen periaatteita ja karttaa epäeettistä toimintaa siellä.

T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- ymmärtää kielellisten valintojen moninaisuutta opettajan ohjaamana
- alkaa hahmottaa oman kielellisen kulttuuritaustan suhdetta ympäröivään maailmaan
- innostuu laajentamaan lukupiiriään ja lukee myös hänelle ei niin tutuista aihepiireistä olevia kirjoja. Elämyksellisen lukemisen kannustaminen tuo keinoja myös kirjoittamisen entistä tietoisempaan prosessointiin.

T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- toimii jo osin itseohjautuvasti, joissakin ennakoitavissa olevissa kielenoppimistilanteissa. Häntä kuitenkin ohjataan ja vaiheistetaan varsinkin uuden oppimisessa ja eri tekstilajeihin tutustumisessa.
- harjaantuu tiedonhakuun ohjatusti ja vankan tuen turvin.

Sisällöt

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

- harjoitellaan opetustilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja niiden mukaan toimimista
- ohjataan oppilasta edelleen hahmottamaan läheisesti omaan arkeen liittyvän puheen tai selostuksen sisältöä
- rohkaistaan esittämään omia mielipiteitä perusteluineen ja kertomaan omista kokemuksista
- ohjataan oppilasta ottamaan osaa opetuskeskusteluihin

Draamatyöskentely

- käytetään monipuolisesti erilaisia draamatyötapoja
- harjoitellaan tekstien elävöittämistä draaman keinoin esim. myös oppiaineiden sisältöjen avaamiseksi

(S2) T4-6 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

- pää- ja sivulause
- sanaluokista erityisesti verbi tutkimisen kohteena
- tutkitaan kielen tapaa taivuttaa sanoja
- yksikkö, monikko

Sujuva lukeminen

- ymmärtävän lukutaidon syventäminen
- lukustrategian harjoittelu
- sana- ja käsitevaraston laajentaminen
- tekstilajien tunnistaminen alkaa
- medialukutaito

Tiedonhankinta

- tiedonhankinta ikätasolle sopivista lähteistä

(S3) T7-9 Tekstien tuottaminen

- harjoitellaan kirjoittamaan lyhyitä tekstejä omista kokemuksista, ajatuksista ja mielipiteistä
- tutustutaan verbien aikamuotoihin (mennyt ja nykyinen)
- kannustetaan jakamaan omia tekstejä ja antamaan myönteistä palautetta itselle ja muille
- opitaan muokkaamaan omaa tekstiä palautteen perusteella

- harjoitellaan jo pienimuotoisesti eri tekstilajien tuottamista
- oikeinkirjoituksen vahventaminen
- nettietiketti

(S4) T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- oppilasta ohjataan havainnoimaan eri kielenkäyttötilanteiden moninaisuutta
- keskustellaan eri kulttuureista ja havainnoidaan niitä yhdistäviä piirteitä
- oppilasta ohjataan elämykselliseen lukemiseen (myös opettaja lukee edelleen ääneen)
- tutustutaan lasten tietokirjoihin
- sanojen luokittelua laajennetaan

(S5) T11-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

- oppilasta tuetaan ympäristö -ja luonnontiedon tekstien tarkassa lukemisessa (käsitellään tekstejä sisällön kautta ja merkityksiä eritellen)
- ohjataan löytämään virkkeen avainsanat
- luodaan kiireetön oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas osallistetaan tekstin käsittelyssä
- harjoitellaan tiedonhakua ohjatusti ja opettajan tukemana
- harjoitellaan käsitteet: otsikko, kuvateksti, sisällysluettelo ja hakemisto sekä hakusanat

Vuosiluokka 5

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustaan ja kokemuksiin. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteita. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

5.luokan painotukset

Oman oppimistyylin löytäminen ja hyödyntäminen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

5.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan tuntemaan omia kielellisiä ja kulttuurisia juuriaan ja arvostamaan niitä. Analysoidaan mediakulttuuria ja tunnistetaan sen vaikutuskeinoja.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

5.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan mainonnan ja median kriittiseen tarkasteluun. Ohjataan ymmärtämään kestävän kehityksen ja kriittisen kulutuksen periaatteita.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

5.luokan painotukset

Aloitetaan harjoittelemaan tekstinymmärtämisen strategioita.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä.

Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

5.luokan painotukset

Opitaan käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. Nettietiketti tulee osaksi oppilaan opiskelutaitoja.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäsenenä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

5.luokan painotukset

Neuvottelutaitoihin harjaantuminen.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

5.luokan painotukset

Mallinnetaan erilaisia tapoja toimia tasavertaisena yhteisön jäsenenä.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- harjoittelee opetus- ja luokkatilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja osaa toimia niiden mukaan.
- oppii ilmaisemaan puheessaan aikasuhteita ja selostamaan monimutkaisiakin asioiden välisiä yhteyksiä.
- aktivoituu opetuskeskustelussa kysymään ja esittämään omia näkemyksiä asioista tekstiä apuna käyttäen.
- oppii käyttämään kielen eri sävyjä (kielen vaihtelu eri tilanteissa, äänensävy)

T4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- syventää ymmärtävää lukutaitoa edelleen.
- harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.
- tutustuu sanojen luokitteluun ja niiden välisiin suhteisiin tekstissä.
- laajentaa edelleen sana- ja käsitevarastoa.
- opettelee lukemaan eri oppiaineissa tarvittavia erilaisia tekstilajeja ja kuvia.
- ymmärtää, että on olemassa monenlaisia tietolähteitä ja medioita ja oppii vertailemaan löytäänsä tietoa ja arvioimaan sen luotettavuutta.

T7-9 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- hahmottaa jo eri tekstilajien eroavaisuuksia ja itsekin tuottaa erityyppisiä tekstejä
- ymmärtää tuetusti tekstilajin valinnan riippuvan suuresti tekstin vastaanottajasta
- toimii eettisten periaatteiden mukaisesti monimediaisessa ympäristössä ja ymmärtää esimerkiksi nettimaailmaan liittyvät turvarajat.
- oppii ymmärtämään tekijänoikeuteen liittyvien kysymysten kompleksisuutta.
- monipuolistaa oikeinkirjoitustaitoja edelleen(välimerkit, yhdyssanat, alkukirjaimet, kappalejako).

T10-12 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- ymmärtää opettajan ohjaamana niin kieliä yhdistävien kuin erottavienkin piirteiden tuovan omaan ajatusprosessiin mahdollisuuksia uusien oivallusten syntymiselle.
- havainnoi jo, kuinka kielenkäyttö on tilannesidonnaista, ei vain kulttuuri- tai ikäsidonnaista.
- huomioi jo säännönmukaisuuksia, jotka koskevat niin puhuttua kuin kirjoitettua kieltä.
- innostuu/harjaantuu lukemaan jo kielellisesti vaativampiakin ikätasolle sopivia teoksia

T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- toimii jo monissa tilanteissa itseohjautuvasti, mutta aika ajoin saa vielä tarvittaessa runsaasti tarkoituksenmukaista ohjausta
- alkaa hahmottaa eri oppiaineiden käyttämiä kieliä selkeästi erottuviksi tekstilajeiksi.
- osallistuu keskusteluun pienissä ryhmissä oppitunnin aiheesta.
- harjoittelee itsenäistä tiedonhakua vielä osittain vaiheistettuna.

Sisällöt

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

- harjoitellaan opetustilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja niiden mukaan toimimista
- ohjataan oppilasta käyttämään puheessa erilaisia ajanilmaisuja, kuvailua, eri tapaluoikkia ja fraaseja
- rohkaistaan oppilasta esittämään omia mielipiteitä perusteluineen ja kertomaan omista kokemuksista
- ohjataan oppilasta ottamaan entistä aktiivisemmin osaa opetuskeskusteluihin

Draamatyöskentely

- käytetään erilaisia draamatyötapoja monipuolisemmin esimerkiksi historian ja kirjallisuuden elävöittämiseen
- draamatyöskentelyn avulla voidaan harjoitella mm. arkielämään liittyvien tilanteiden ja ristiriitojen ratkaisemista

(S2) T4-6 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

- sanaluokat verbien taipuminen aika- ja persoonamuodoissa
- tutustutaan sijamuotoihin
- virke, lauseet

Sujuva lukeminen

- ymmärtävän lukutaidon syventäminen
- eri tekstilajeihin tutustuminen
- lukustrategian hiominen
- sana- ja käsitevaraston laajentaminen
- monilukutaito tietoisena prosessina: opetetaan diagrammien, kaaviokuvien, uutiskuvien lukemista
- kriittisen medialukutaidon herättely

Tiedonhankinta

- tiedonhankinta ikätasolle sopivista lähteistä

(S3) T7-9 Tekstien tuottaminen

- oppilasta harjaannutetaan kirjoittamaan erityyppisiä tekstejä mallintamalla
- kirjoitetaan tekstejä eri vastaanottajille
- harjoitellaan eettistä toimintaa monimediaisessa ympäristössä
- oikeinkirjoituksen vahventaminen
- verbien rikastuttaminen ja eri aikamuotojen tuominen tekstiin

(S4) T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan sekä pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä
- tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa
- haastetaan oppilasta etsimään jo vaativampiakin tekstejä luettavaksi

(S5) T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

- opettajan ohjaamana tutkitaan eri oppiaineiden käyttämiä kieliä ja sanastoa sekä tieteenaloille tyypillisiä piirteitä ja rakenteita

- opitaan esittämään kysymyksiä ja kertomaan ydinajatuksia käsitellystä asiasta
- harjoitellaan tiedonhakua ohjatusti ja opettajan tukemana sekä kehitetään lähdekriittisyyttä

Vuosiluokka 6

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustansa ja kokemuksiaan. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteitaan. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

6.luokan painotukset

Luovuus ja ongelmanratkaisutaitojen kehittäminen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

6.luokan painotukset

Opitaan arvostamaan eri kulttuuriperintöjä.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

6.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan mainonnan ja median kriittiseen tarkasteluun.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

6.luokan painotukset

Tutustutaan eri tekstilajityyppeihin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä. Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

6.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien peruseräitteiden tuntemiseen. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia sekä ottamaan vastuuta viestinnästään.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäsenenä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

6.luokan painotukset

Vastuunottaminen omasta opiskelusta ja oppimisesta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

6.luokan painotukset

Vahvistetaan oppilaan luottamusta toimia tasavertaisesti ryhmässään.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- harjoittelee opetus- ja luokkatilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja osaa toimia niiden mukaan.
- oppii ilmaisemaan puheessaan aikasuhteita ja selostamaan monimutkaisiakin asioiden välisiä yhteyksiä.
- aktivoituu opetuskeskustelussa kysymään ja esittämään omia näkemyksiä asioista.
- oppii käyttämään kielen eri sävyjä ja ottamaan huomioon vuorovaikutuksen kohteen ja paikan.

T4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- syventää ymmärtävää lukutaitoa edelleen.
- harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.
- tutustuu sanojen luokitteluun, muotoon ja niiden välisiin suhteisiin tekstissä.
- oppii käyttämään kirjallisuuden peruskäsitteitä.
- laajentaa edelleen sana- ja käsitevarastoa.
- opettelee lukemaan eri oppiaineissa tarvittavia erilaisia tekstilajeja ja kuvia.
- harjaantuu lukemaan eri genreihin kuuluvia tekstilajityyppejä (kertovat, kuvaavat, viihdyttävät, kantaaottavat, päiväkirjat, runot, uutiset, blogit, vlogit ym.)
- ymmärtää, että on olemassa monenlaisia tietolähteitä ja medioita ja oppii vertailemaan löytäänsä tietoa ja arvioimaan tiedon luotettavuutta.

T7-9 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- harjaantuu kirjoittamaan eri genreihin kuuluvia tekstilajityyppejä (kertovat, kuvaavat, viihdyttävät, kantaaottavat, päiväkirjat, runot, uutiset, blogit, vlogit ym.)
- saa kokemuksia niin yksilö-, pari-, ryhmä- kuin luokan yhteisistä kirjoitusprosesseista.

T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- harjaantuu monilukutaitoon , joka avaa mahdollisuuksia entistä tietoisempaan kulttuurien ymmärtämiseen.
- saa alustavan käsityksen esim. kulttuurisesta monilukutaidosta. Tavoitteena on tehdä maailman ilmiöitä ymmärrettäväksi itselle ja muille.

T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- kokee kielenkäyttötilanteissa itsenäisyyttä ja omavaraisuutta. Häntä myös kannustetaan selkeästi asettamaan itselleen oppimistavoitteita , jotka ovat oikeassa suhteessa hänen kielellisiin taitoihinsa.
- saa selkeän käsityksen siitä, että eri oppiaineiden kielet poikkeavat toisistaan.
- saa riittävät lähdekritiikin taidot. Itsenäinen tiedonhaku prosessoidaan/vaiheistetaan hyvin.

Sisällöt

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

- oppilas pystyy tasavertaisesti seuraamaan opetuskeskusteluja ja häntä ohjataan ottamaan entistä aktiivisempi rooli niissä
- ohjataan oppilasta käyttämään puheessa erilaisia ajanilmaisuja, tapaluokkia, fraaseja, toisen puheeseen viittauksia ja epäsuoraa esitystä
- ohjataan oppilasta ottamaan huomioon erilaiset puhekumppanit ja kontekstit, joissa vuorovaikutus tapahtuu
- rohkaistaan esittämään omia mielipiteitä perusteluineen, niin että ne omalta osaltaan auttavat oppilasta toimimaan rakentavasti oppimisympäristön tasavertaisena jäsenenä

Draamatyöskentely

- jatketaan erilaisten draamatyötapojen monipuolista käyttöä
- draamatyöskentelyn avulla voidaan käsitellä esim. elämän valintoihin liittyviä ristiriitatilanteita

(S2) T4-6 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

- sanaluokat
- verbien taipuminen aika- ja persoonamuodoissa
- tärkeimmät sijamuodot ja sanatyypit
- virke ja lause

Sujuva lukeminen

- eri tekstilajeihin ja niiden tarkoituksperiin tutustuminen
- kirjallisuuden peruskäsitteet
- lukustrategian hiominen
- sana- ja käsitevaraston laajentaminen
- monilukutaito tietoisena prosessina: opetetaan esimerkiksi diagrammien, kaaviokuvien, uutiskuvien lukemista, graafeja ja tekstin asettelun merkitystä
- kriittinen medialukutaito

Tiedonhankinta

- kriittisten tiedonhankintataitojen ja lähdekriittisyyden harjoittelu

(S3) T7-9 Tekstien tuottaminen

- harjoitellaan eri tekstilajityyppien tuottamista
- harjoitellaan tekstin elävöittämistä sanavalintojen, synonyymien, sanajärjestyksen ja vuorosanojen avulla (esim. synonyymisanaston käyttö)
- käytetään prosessikirjoittamista yhtenä tekstin tuottamisen apuvälineenä (idea, suunnittelu, prosessi, oikoluku, valmis teksti) ja annetaan yksilöllistä ohjausta
- harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä

- oikeinkirjoituksen vahventaminen

(S4) T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa
- oppilasta ohjataan seuraamaan säännöllisesti eri medioita
- etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista
- tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin. Vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttujen kielten piirteisiin.

(S5) T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

- opettajan ohjaamana tutkitaan eri oppiaineiden käyttämiä kieliä ja sanastoa sekä tieteenaloille tyypillisiä piirteitä ja rakenteita
- opitaan esittämään kysymyksiä ja kertomaan ydinajatuksia käsitelystä asiasta
- harjoitellaan kirjoittamaan tiivistelmä luetusta, nähdystä, kuullusta tai koetusta sekä kertomaan opitusta omin sanoin
- harjoitellaan tiedonhakua ohjatusti ja opettajan tukemana
- kehitetään lähdekriittisyyttä

Vuosiluokka 7

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ajattelun taitojen kehittäminen on suomen kielen opetuksen ydintä. Opetuksessa korostuu oppilaan oma vastuu oppimisestaan. Oppilaat arvioivat omaa osaamistaan ja löytävät keinoja kehittää sitä.

Ajattelun taitoja harjoitellaan etsimällä eri näkökulmia tuttuihin asioihin, pilkkomalla ongelmia osiin ja muokkaamalla eri välineistä löytynyttä tietoa. Oppilaat kuvailevat, vertailevat, tekevät yleistyksiä, esittävät esimerkkejä ja soveltavat muokkaamaansa tietoa.

Sanaston harjoittelussa etsitään jokaiselle sopivia tapoja oppia kieltä. Oppilas oppii taitoja kerätä sanastoa myös muiden oppiaineiden tunneilla ja omassa elämässään. Kielitiedon opiskelussa käytetään autenttista materiaalia, jonka avulla kielitiedon osaaminen muodostuu aktiiviseksi osaksi oppilaan kielitaitoa.

7.luokan painotukset

Ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja opitaan tekemällä havaintoja ja hakemalla, arvioimalla, muokkaamalla, tuottamalla sekä jakamalla tietoa. Harjoitellaan sanaston keräämisen taitoja.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat suomen kielen tunneilla suhtautumaan luontevasti ja joustavasti eri kulttuureihin. Kulttuurista osaamista käsitellään laajana ja moninaisena ilmiönä. Kulttuurien ymmärretään olevan muutoksessa oleva ja vaihteleva ilmiö staattisen rakennelman sijaan. Kulttuurierojen sijaan keskitytään kulttuurin ilmiöiden tarkasteluun ja yleisinhimillisen toiminnan tunnistamiseen.

Suomen kielen opetus tarjoaa mahdollisuuksia oman identiteetin pohdintaan ja arvostukseen. Suomen kielen tunneilla oppilaat saavat olla myös suomalaisen yhteiskunnan ja elämän asiantuntijoita.

7.luokan painotukset

Pohditaan oman taustan merkitystä. Harjoitellaan vuorovaikutusta ja verkostoitumista omassa tutussa ympäristössä. Tavoitteena on, että oppilaasta tulee kouluyhteisönsä täysivaltainen jäsen.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Suomi toisena kielenä opetus antaa hyvät mahdollisuudet kehittää arjen taitoja. Yhteistyössä terveystiedon kanssa voidaan toteuttaa omaa elämänhallintaa kehittäviä projekteja. Itsestä huolehtimista opetellaan myös pitkäjänteistä työskentelyä ja vastuunottoa harjoittelemalla. Tämä opettaa voimien jakamista tehtävän eri vaiheisiin.

7.luokan painotukset

Oppilaat kehittävät tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan ja harjoittelevat ajanhallintaa suunnittelemalla tehtäviä ja projekteja.

L4 Monilukutaito

Oppimisessa käytetään monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tutustutaan eri kielen muotoihin ja lajeihin. Oppilaan kuvanlukutaito, mediakriittinen näkemys ja eri yhteiskunnan aloilla käytettävän kielen ymmärrys kehittyvät. Suomen kielen tunneilla keskitytään eri tekstilajien osaamiseen ja keskustellaan myös muiden oppiaineiden tunneilla tarvittavasta monilukutaidosta. Näitä myös harjoitellaan käytännössä niin, että oppilas selviytyy tai osaa hakea apua monilukutaitoa vaativissa tilanteissa opiskelumaaailmassa ja arkielämässä.

7.luokan painotukset

Seitsemännellä luokalla monilukutaidon sisällöistä painotetaan erityisesti seuraavia: laaja tekstikäsitys, tiedonhaku (sis. kirjastokäynti), tietoteksteihin tutustuminen, kuvanlukeminen, analyttinen lukeminen.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppitunneilla käytetään runsaasti ajankohtaista verkkomediala oppimisen tukena. Tekstin- ja kuvantuottamisen yhteydessä harjoitellaan eri välineiden monipuolista käyttöä. Myös oppilaiden ideoita ajantasaisen medioiden ja välineiden käytössä kuunnellaan.

Suomen kielen opetuksessa tieto- ja viestintätekniikan ja tekstintuottamisen taidot limittyvät. Perusopetuksen loppuvaiheessa oppilaalla on hallussaan koko tekstintuottamisen prosessi, johon kuuluvat kriittinen tiedonhaku, tiedon prosessointi ja omaan ajatteluun yhdistäminen, tekstin tuottaminen, käsittely, arviointi ja julkaisu.

7.luokan painotukset

Tutustutaan erilaisiin verkkomedioihin ja harjoitellaan lähdekriittistä tiedonhankintaa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaat saavat suomen kielen tunneilta yleiskielen hyvän osaamisen ja eri kielen rekistereiden luontevan käytön. Työelämätaitoja harjoitellaan aktiivisesti. Yhteistyössä oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin kanssa kirjoitetaan työhakemus ja CV todellista käyttöä varten sekä harjoitellaan työnhakutilanteita.

Neuvottelutaidot ja ystävällinen suhtautuminen toisiin ihmisiin ovat tärkeitä työelämätaitoja. Näitä harjoitellaan jatkuvana prosessina läpi yläkoulun.

7.luokan painotukset

Opitaan tunnistamaan yleiskielen ja puhekielen eroja. Tavoitteena on oppia viemään työt sisukkaasti loppuun haasteista huolimatta. Työskentelyä harjoitellaan pääosin omassa opetusryhmässä erilaisina yksilö- ja ryhmätöinä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppitunneilla opitaan ymmärtämään yhteiskunnan toimintaa seuraamalla ja lukemalla uutisia. Oppilaassa herätellään halua vaikuttaa myönteisesti omaan ja muiden tulevaisuuteen. Oppilaat kirjoittavat ja lukevat vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä ja oppivat samalla ymmärtämään erilaisia vaikutuskeinoja.

7.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen esittämistä pienessä ryhmässä.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- ohjautuu toimimaan tavoitteellisesti ja motivoituneesti vuorovaikutustilanteissa ja erilaisissa viestintätilanteissa

- ohjautuu vuorovaikutustilanteiden harjoitteluun ryhmissä, myös draaman keinoin
- kehittyy eri oppiaineiden opetuspuheen ymmärtämisessä.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- kehittyy tiedonhakutaidoissa ja eri lähteistä hankkimansa tiedon arvioinnissa
- käyttää erilaisia lukemisen strategioita tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa
- tunnistaa erilaisia tekstilajeja
- käyttää tekstien tulkitsemisessa tarvittavia käsitteitä
- laajentaa ja monipuolistaa lukukokemuksiaan

T6-7 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- rohkaistuu ilmaisemaan itseään kirjoittamalla yksin ja yhteisöllisesti sekä löytää omat vahvuutensa vuorovaikutuksessa muiden kanssa
- tutustuu erilaisiin fiktiivisiin ja ei-fiktiivisiin tekstilajeihin ja harjoittelee niiden tuottamista
- harjaantuu verkkoympäristössä toimimiseen ja oppii tieto- ja viestintätekniikan käyttötaitoa tekstien tuottamisessa
- saa vahvistusta kirjoitetun kielen konventioista

T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- tutkii kielen rakenteita ja ilmiöitä
- tutustuu nuortenkirjallisuuteen
- rohkaistuu kertomaan omasta lukukokemuksestaan eri tavoilla

T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- rakentaa positiivista oppijakuvaa itsestään
- vertailee eri oppimistyyliä ja havainnoi omaa oppimista
- oppii löytämään eri oppiaineiden teksteistä ydinasiat ja esittämään ne eri välineitä käyttäen muille
- oppii keskustelemaan oppiaineiden sisällöistä käyttäen ko. tieteenalalle tyypillisiä käsitteitä

Sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

- harjoitellaan puhumisen, kuuntelemisen ja keskustelemisen taitoja
- pidetään puhe-esityksiä ja harjoitellaan niiden havainnollistamista
- harjoitellaan opiskelusta ja oppiaineiden sisällöistä keskustelemista
- harjoitellaan puheenvuoron käyttämistä, selostamista ja tiivistämistä
- harjoitellaan keskeisten asioiden ymmärtämistä opetuspuheesta
- opetellaan palautteen antamista ja saamista

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

- varmennetaan kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemus
- tutustutaan kaunokirjallisuuden päälajeihin, nuortenkirjallisuuteen ja tietokirjallisuuteen
- harjoitellaan tiedonhakua ja kriittistä lukutaitoa monimediaisessa ympäristössä
- varmennetaan opiskelu- ja oppimaan oppimisen taitoja sekä tekstin ymmärtämisen strategioita

(S3) T6-7 Tekstien tuottaminen

- harjoitellaan erilaisten monimediaisten fiktiivisten ja ei-fiktiivisten tekstien tuottamista vaiheittain (kertomus, tietoteksti, palaute)
- harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä

- mallinnetaan edelleen eri tekstilajityyppejä opettajan vaiheistamana
- perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa
- tarkastellaan kirjoitetun kielen konventioita osana kirjoitusprosessia (mm. erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, välimerkit, yhdyssanat)
- harjoitellaan aikamuotojen ja persoonien systemaattista käyttöä omissa teksteissä
- harjaannutaan palautteen antamiseen ja saamiseen

(S4) T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- vahvistetaan kielen peruskäsitteiden tuntemusta (sanojen luokittelu ja taipuminen)
- tutustutaan nuortenkirjallisuuteen ja tietokirjallisuuteen
- harjoitellaan puhutun ja kirjoitetun kielen eroja
- kehitetään sanavarastoa

(S5) T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena

- vahvistetaan oppiaineiden kielten tuntemusta ja sanaston osaamista yhteistyössä aineenopettajien kanssa ja mahdollisuuksien mukaan ajankohtaisten ja merkityksellisten tekstien avulla
- vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen kieliä
- opetellaan tiedonhakua eri lähteistä opettajan tukemana
- harjaannutaan työskentelemään yhdessä ja pyytämään apua tarvittaessa
- kirjoitetaan koevastauksia (esseevastaus)
- yhdistetään kuvaa ja sanaa ilmiöiden havainnollistamisessa
- harjoitellaan ennakointia ja uudelleen kerrontaa tekstin avaamisessa

Vuosiluokka 8

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ajattelun taitojen kehittäminen on suomen kielen opetuksen ydintä. Opetuksessa korostuu oppilaan oma vastuu oppimisestaan. Oppilaat arvioivat omaa osaamistaan ja löytävät keinoja kehittää sitä.

Ajattelun taitoja harjoitellaan etsimällä eri näkökulmia tuttuihin asioihin, pilkkomalla ongelmia osiin ja muokkaamalla eri välineistä löytynyttä tietoa. Oppilaat kuvailevat, vertailevat, tekevät yleistyksiä, esittävät esimerkkejä ja soveltavat muokkaamaansa tietoa.

Sanaston harjoittelussa etsitään jokaiselle sopivia tapoja oppia kieltä. Oppilas oppii taitoja kerätä sanastoa myös muiden oppiaineiden tunneilla ja omassa elämässään. Kielitiedon opiskelussa käytetään autenttista materiaalia, jonka avulla kielitiedon osaaminen muodostuu aktiiviseksi osaksi oppilaan kielitaitoa.

8.luokan painotukset

Ajattelun taitoja vahvistetaan ohjaamalla oppilaita pohtimaan asioita eri näkökulmista ja tuomaan esille omia mielipiteitään.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat suomen kielen tunneilla suhtautumaan luontevasti ja joustavasti eri kulttuureihin. Kulttuurista osaamista käsitellään laajana ja moninaisena ilmiönä. Kulttuurien ymmärretään olevan muutoksessa oleva ja vaihteleva ilmiö staattisen rakennelman sijaan. Kulttuurierojen sijaan keskitytään kulttuurin ilmiöiden tarkasteluun ja yleisinhimillisen toiminnan tunnistamiseen.

Suomen kielen opetus tarjoaa mahdollisuuksia oman identiteetin pohdintaan ja arvostukseen. Suomen kielen tunneilla oppilaat saavat olla myös suomalaisen yhteiskunnan ja elämän asiantuntijoita.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen perustelua, vuorovaikutusta ja verkostoitumista kouluyhteisössä.

Tarkastellaan, miten media muokkaa kulttuuria.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Suomi toisena kielenä opetus antaa hyvät mahdollisuudet kehittää arjen taitoja. Yhteistyössä terveystiedon kanssa voidaan toteuttaa omaa elämänhallintaa kehittäviä projekteja. Itsestä huolehtimista opetellaan myös pitkäjänteistä työskentelyä ja vastuunottoa harjoittelemalla. Tämä opettaa voimien jakamista tehtävän eri vaiheisiin.

8.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan toimimaan kuluttajina ja tarkastelemaan mainontaa kriittisesti.

L4 Monilukutaito

Oppimisessa käytetään monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tutustutaan eri kielen muotoihin ja lajeihin. Oppilaan kuvanlukutaito, mediakriittinen näkemys ja eri yhteiskunnan aloilla käytettävän kielen ymmärrys kehittyvät. Suomen kielen tunneilla keskitytään eri tekstilajien osaamiseen ja keskustellaan myös muiden oppiaineiden tunneilla tarvittavasta monilukutaidosta. Näitä myös harjoitellaan

käytännössä niin, että oppilas selviytyy tai osaa hakea apua monilukutaitoa vaativissa tilanteissa opiskelumaaailmassa ja arkielämässä.

8.luokan painotukset

Kahdeksannella luokalla perehdytään kantaa ottaviin teksteihin ja mediateksteihin ja harjoitetaan kriittisen lukemisen taitoja.

L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen

Oppitunneilla käytetään runsaasti ajankohtaista verkkomediaa oppimisen tukena. Tekstin- ja kuvantuottamisen yhteydessä harjoitellaan eri välineiden monipuolista käyttöä. Myös oppilaiden ideoita ajantasaisten medioiden ja välineiden käytössä kuunnellaan.

Suomen kielen opetuksessa tieto- ja viestintätekniikan ja tekstintuottamisen taidot limittyvät. Perusopetuksen loppuvaiheessa oppilaalla on hallussaan koko tekstintuottamisen prosessi, johon kuuluvat kriittinen tiedonhaku, tiedon prosessointi ja omaan ajatteluun yhdistäminen, tekstin tuottaminen, käsittely, arviointi ja julkaisu.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan erilaisten pienimuotoisten digitaalisten tuotosten tekemistä ja esittämistä.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaat saavat suomen kielen tunneilta yleiskielen hyvän osaamisen ja eri kielen rekistereiden luontevan käytön. Työelämätaitoja harjoitellaan aktiivisesti. Yhteistyössä oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin kanssa kirjoitetaan työhakemus ja CV todellista käyttöä varten sekä harjoitellaan työnhakutilanteita.

Neuvottelutaidot ja ystävällinen suhtautuminen toisiin ihmisiin ovat tärkeitä työelämätaitoja. Näitä harjoitellaan jatkuvana prosessina läpi yläkoulun.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan erityisesti neuvottelutaitoja ja projektityöskentelyä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppitunneilla opitaan ymmärtämään yhteiskunnan toimintaa seuraamalla ja lukemalla uutisia. Oppilaassa herätellään halua vaikuttaa myönteisesti omaan ja muiden tulevaisuuteen. Oppilaat kirjoittavat ja lukevat vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä ja oppivat samalla ymmärtämään erilaisia vaikutuskeinoja.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan tunnistamaan ja käyttämään erilaisia vaikuttamisen keinoja. Tunneilla perehdytään myös vaikuttamiseen eri medioissa sekä omassa lähiympäristössä.

Oppilaat harjaantuvat etsimään ratkaisuja keskustelemalla, esittämään näkemyksensä rakentavasti ja pohtimaan eri toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista käsin. Tunneilla harjoitellaan keskustelemisen ja kuuntelemisen taitoja, sovittamista sekä ristiriitatilanteiden ratkaisemista hedelmällisesti.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- rohkaistuu rakentavaan näkemysten perustelemiseen
- ymmärtää eri medioissa käytettävää kieltä
- monipuolistaa vuorovaikutustaitojaan omassa kouluyhteisössä

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- varmentaa lukustrategioita erilaisten kaunokirjallisten, asia- ja mediatekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa
- harjaannuttaa kriittistä lukutaitoaan sekä laajentaa ja vakiinnuttaa sana- ja käsitevarantoa
- laajentaa luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan

T6-7 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- tuottaa ohjattuna erilaisia ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä
- harjaantuu tuottamaan erilaisia tekstejä monimediaisessa ympäristössä tilanteeseen sopivalla tavalla
- ymmärtää verkkoviestinnän pelisäännöt
- saa vahvistusta kirjoitetun kielen konventioista

T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- laajentaa kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystä

- tutustuu kirjallisuuden historiaan ja joihinkin kaunokirjallisuuden alalajeihin
- saa mahdollisuuksia luku- sekä kulttuurikokemuksiin ja niiden jakamiseen

T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- omaksuu monipuolisia oppimaan oppimisen taitoja
- vahvistaa oman äidinkielen ja muiden kielten käyttämistä opiskelun tukena
- arvostaa eri kielten osaamista
- vahvistaa myönteistä käsitystä itsestään oppijana

Sisällöt

T1-3 (S1) Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

- tutustutaan väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteisiin ja harjoitellaan niissä toimimista
- varmennetaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä ja havainnollistamista
- tehdään media-analyysia keskustellen
- harjoitellaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden kiteytyneitä fraaseja ja tyypillistä sanastoa
- löydetään sanastoa samaa mieltä ja eri mieltä olemiseen sekä opiskelumailman haasteisiin

T4-5 (S2) Tekstien tulkitseminen

- tutustutaan kirjallisuuden historian pääsuuntauksiin (esim. romantiikkaan ja realismiin)
- tutustutaan erilaisiin pohtiviin, vaikuttaviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin (muun muassa modukset, mielipiteen ja faktan erottaminen, suostuttelu, asenteet ja affektiivisuuden ilmaisu, asioiden välisten suhteiden osoittaminen, perustelukeinot)
- tutustutaan erilaisiin vaikuttaviin tekstilajeihin ja viestimiin kriittisen medialukutaidon näkökulmasta
- vahvistetaan lukustrategioita (silmäily, yksityiskohtien etsiminen, pääkohtien etsiminen, kriittinen lukeminen, tiivistäminen)

T6-7 (S3) Tekstien tuottaminen

- syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä (lauseenjäsenet, pää- ja sivulause, lauseenvastikkeet)
- tuotetaan erilaisia pohtivia, ohjaavia ja kantaa ottavia tekstejä (esim. yleisönosastokirjoitus, käyttöohje, mainos, arvostelu)
- harjoitellaan referointia erilaisten tekstien tuottamisessa
- harjoitellaan kirjoitusprosessin eri vaiheita: suunnittelu, tiedonhaku, kirjoittaminen, muokkaaminen, palaute
- harjoitellaan tekstilajeihin sopivan ja monipuolisen sanaston, fraseologian ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä

T8-10 (S4) Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- perehdytään mediakulttuuriin ja elokuvaan sekä niiden eri vaikutuskeinoihin
- tutustutaan kirjallisuuden historiaan ja joihinkin kirjallisuuden eri alalajeihin
- jaetaan luku- tai kulttuurikokemuksia eri tavoilla
- tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin muoto- ja lauserakenteiden piirteisiin (modukset, keskeisimmät asiat lauseenjäsenyyksestä)
- tutkitaan kriittisesti median toimintatapoja

T11-13 (S5) Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena

- tutkitaan tekstien kielellisiä piirteitä ja vahvistetaan kielitietoisuutta opettelemalla ymmärtämään kielen mahdollisuuksia vaikuttaa
- vahvistetaan edelleen oppiaineiden kielten tuntemusta ja laajennetaan sanastoa
- kirjoitetaan koevastauksia (esseevastaus)
- yhdistetään kuvaa ja sanaa ilmiöiden havainnollistamisessa
- harjoitellaan ennakointia ja uudelleen kerrontaa tekstin avaamisessa

- vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen kieliä
- opetellaan tiedonhakua eri lähteistä itsenäisesti ja tuettuna
- opitaan arvioimaan lähteitä kriittisesti
- käytetään monipuolisesti omaa kielitaitoa uusien asioiden omaksumisessa

Vuosiluokka 9

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ajattelun taitojen kehittäminen on suomen kielen opetuksen ydintä. Opetuksessa korostuu oppilaan oma vastuu oppimisestaan. Oppilaat arvioivat omaa osaamistaan ja löytävät keinoja kehittää sitä.

Ajattelun taitoja harjoitellaan etsimällä eri näkökulmia tuttuihin asioihin, pilkkomalla ongelmia osiin ja muokkaamalla eri välineistä löytynyttä tietoa. Oppilaat kuvailevat, vertailevat, tekevät yleistyksiä, esittävät esimerkkejä ja soveltavat muokkaamaansa tietoa.

Sanaston harjoittelussa etsitään jokaiselle sopivia tapoja oppia kieltä. Oppilas oppii taitoja kerätä sanastoa myös muiden oppiaineiden tunneilla ja omassa elämässään. Kielitiedon opiskelussa käytetään autenttista materiaalia, jonka avulla kielitiedon osaaminen muodostuu aktiiviseksi osaksi oppilaan kielitaitoa.

9.luokan painotukset

Kehitetään itsenäisiä kielenopiskelutaitoja jatko-opintoja varten.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat suomen kielen tunneilla suhtautumaan luontevasti ja joustavasti eri kulttuureihin. Kulttuurista osaamista käsitellään laajana ja moninaisena ilmiönä. Kulttuurien ymmärretään olevan muutoksessa oleva ja vaihteleva ilmiö staattisen rakennelman sijaan. Kulttuurierojen sijaan keskitytään kulttuurin ilmiöiden tarkasteluun ja yleisinhimillisen toiminnan tunnistamiseen.

Suomen kielen opetus tarjoaa mahdollisuuksia oman identiteetin pohdintaan ja arvostukseen. Suomen kielen tunneilla oppilaat saavat olla myös suomalaisen yhteiskunnan ja elämän asiantuntijoita.

9.luokan painotukset

Oman identiteetin vahvistaminen ja suomalaisten kulttuurimuotojen tunteminen.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Suomi toisena kielenä opetus antaa hyvät mahdollisuudet kehittää arjen taitoja. Yhteistyössä terveystiedon kanssa voidaan toteuttaa omaa elämänhallintaa kehittäviä projekteja. Itsestä

huolehtimista opetellaan myös pitkäjänteistä työskentelyä ja vastuunottoa harjoittelemalla. Tämä opettaa voimien jakamista tehtävän eri vaiheisiin.

9.luokan painotukset

Oppilaita kannustetaan itsenäiseen, vastuulliseen ja tutkivaan työhön. Ohjataan ymmärtämään, mikä merkitys omilla valinnoilla on.

L4 Monilukutaito

Oppimisessa käytetään monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tutustutaan eri kielen muotoihin ja lajeihin. Oppilaan kuvanlukutaito, mediakriittinen näkemys ja eri yhteiskunnan aloilla käytettävän kielen ymmärrys kehittyvät. Suomen kielen tunneilla keskitytään eri tekstilajien osaamiseen ja keskustellaan myös muiden oppiaineiden tunneilla tarvittavasta monilukutaidosta. Näitä myös harjoitellaan käytännössä niin, että oppilas selviytyy tai osaa hakea apua monilukutaitoa vaativissa tilanteissa opiskelumaaailmassa ja arkielämässä.

9.luokan painotukset

Painotetaan yhteiskunnallisia ja työelämään liittyviä tekstejä.

L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen

Oppitunneilla käytetään runsaasti ajankohtaista verkkomediaa oppimisen tukena. Tekstin- ja kuvantuottamisen yhteydessä harjoitellaan eri välineiden monipuolista käyttöä. Myös oppilaiden ideoita ajantasaisten medioiden ja välineiden käytössä kuunnellaan.

Suomen kielen opetuksessa tieto- ja viestintätekniikan ja tekstintuottamisen taidot limittyvät. Perusopetuksen loppuvaiheessa oppilaalla on hallussaan koko tekstintuottamisen prosessi, johon kuuluvat kriittinen tiedonhaku, tiedon prosessointi ja omaan ajatteluun yhdistäminen, tekstin tuottaminen, käsittely, arviointi ja julkaisu.

9.luokan painotukset

Harjoitellaan tekstintuottamisen prosessia jatko-opintoja ja työelämää varten.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaat saavat suomen kielen tunneilta yleiskielen hyvän osaamisen ja eri kielen rekistereiden luontevan käytön. Työelämätaitoja harjoitellaan aktiivisesti. Yhteistyössä oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin kanssa kirjoitetaan työhakemus ja CV todellista käyttöä varten sekä harjoitellaan työnhakutilanteita.

Neuvottelutaidot ja ystävällinen suhtautuminen toisiin ihmisiin ovat tärkeitä työelämätaitoja. Näitä harjoitellaan jatkuvana prosessina läpi yläkoulun.

9.luokan painotukset

Harjoitellaan työelämässä tarvittavaa käyttäytymistä ja vuorovaikutustaitoja, joita sovelletaan työharjoittelussa ja erilaisilla vierailukäynneillä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppitunneilla opitaan ymmärtämään yhteiskunnan toimintaa seuraamalla ja lukemalla uutisia. Oppilaassa herätellään halua vaikuttaa myönteisesti omaan ja muiden tulevaisuuteen. Oppilaat kirjoittavat ja lukevat vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä ja oppivat samalla ymmärtämään erilaisia vaikutuskeinoja.

9.luokan painotukset

Seurataan ja luetaan uutisia.

Tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

- ohjautuu havainnoimaan, vahvistamaan ja kehittämään omaa viestijäkuvaansa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä
- toimii tavoitteellisesti, rakentavasti ja eettisesti eri vuorovaikutustilanteissa
- tutustuu erilaisiin viestintäympäristöihin, myös koulumaailman ulkopuolella

T4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

- valitsee, käyttää, tulkitsee ja arvioi monimuotoisia kaunokirjallisia tekstejä sekä asia- ja mediatekstejä
- etsii ohjautusti itseään kiinnostavaa luettavaa, kuunneltavaa ja katseltavaa
- syventää kriittistä lukutaitoaan

T6-7 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

- vahvistaa omaa kirjoittajaidentiteettiä
- vakiinnuttaa tietoaan kirjoitetun kielen konventioista
- hallitsee erilaisten lähteiden kriittisen ja tarkoituksenmukaisen käyttöä

- osaa toimia vastuullisesti ja eettisesti eri viestintäympäristöissä

T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

- syventää kielitietoisuuttaan avustetusti ja kiinnostuu kielen ilmiöistä
- tunnistaa kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä
- pohtii kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässä
- tutustuu Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen
- tulee tietoiseksi omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistä

T11-13 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

- valmistautuu jatko-opintoihin vahvistamalla eri tiedonalojen kielten ja sanaston osaamista

Sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

- vahvistetaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutusvalmiuksia
- harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä autenttisia puhetilanteita varten (tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaiseminen)
- opitaan viittaamaan toisen puheeseen keskustelussa
- tunnistetaan ja kehitetään omia vahvuuksia viestijänä
- suullisen esityksen itsenäinen suunnittelu ja toteutus

(S2) T4-5 Tekstin tulkitseminen

- tunnistetaan erilaisten tekstien tyylipiirteitä ja sävyjä
- vahvistetaan kriittistä lukutaitoa
- harjoitellaan yhteiskunnallisten tekstien analysointia (arvojen, ideologioiden ja vaikuttamisen keinojen löytäminen tekstistä)

(S3) T6-7 Tekstien tuottaminen

- tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn
- vakiinnutetaan kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden tuntemusta (oikeinkirjoitus, asemointi, tyyli)
- harjoitellaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia kielellisiä valmiuksia
- harjoitellaan referointia ja erilaisiin lähteisiin viittaamista

(S4) T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

- tutustutaan pääpiirteittäin Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin
- vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin
- opitaan tuottamaan lauseenvastikkeita
- tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla
- tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin kuten kansanperinteeseen
- kannustetaan oman lukuharrastuksen laajentamiseen ja luetaan otteita eri aikakausille tyypillisistä teksteistä
- tutustutaan Suomen kirjallisuuden tärkeimpiin kirjailijoihin ja teoksiin
- ymmärretään yhteiskunnan monikielisyyden ja kulttuurillisen monimuotoisuuden merkitys

(S5) T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena

- luetaan monipuolisesti erilaisia asiatekstejä ja laajennetaan sanavarastoa sekä otetaan sanoja käyttöön keskustelemalla ja kirjoittamalla erilaisista aiheista
- harjoitellaan tiedonetsintää erilaisista ajankohtaisista aiheista ja mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä jonkin toisen oppiaineen kanssa

- harjoitellaan sanakirjojen ja sähköisten sanakirjojen käyttöä